DIV OF PERIODICALS
LIBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 139 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 25-го ЛИПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JULY 25, 1974 No. 139 VOL. LXXXI

ВІЙСЬКОВА ХУНТА В ГРЕЦІЇ УСТУПИЛА, ПОГОДИВШИСЬ НА СТВОРЕННЯ НОВОГО УРЯДУ ПІД ПРОВОДОМ К. КАРАМАНЛІСА

Атени. — Події на Кипрі започаткували далекосяглу у своїх наслідках реакцію, яка привела до упадку авторитарного військового режиму у Греції та привернення там демократичного уряду, що його очолив Константин Караманліс, повернувшись з еміграції до Греції. Переворот в Греції стався цілком ненадійно, але як видно з повідомлень з Атен, військова хунта під проводом ген. Деметріоса Иоаннідеса дійшла до переконання, що їй не під силу дати собі раду з внутрішньою і зовнішньою кризою і тому рішилася добровільно зрезиґнувати з влади в державі та погодитися на поворот до Греції кол. прем'єра Караманліса, пропонуючи йому поновно очолити грецький уряд. Про долю ген. Иоаннідеса нічого покищо невідомо. Таким чином у Греції закінчився період семирічної військової диктатури, що населення Греції прийняло з незвичайним ентузіязмом.

Константин Карманліс перебрав урядування негайно по повороті де Греції і по завершенні всіх формальностей у зв'язку з уступленням ставленика військової хунти Адамантіоса Андроутсопулоса. У своєму першому виступі Караманліс заявив, що він докладе всіх своїх сил, щоб нормалізувати відносини в країні". Президентом Греції остається і надалі ген. Файдон Гізікіс, але він заявив, що від тепер військові чинники обмежаться виключно до військових справ і не будуть втручатися в справи управління країною. На зібранні, на якому військова хунта передала владу речникам грецького політичного світу, були також присутні політичні грецькі лідери, недавно ув'язнені, чи вигнані з країни військовою владою. Новий грецький уряд має складні проблеми до розв'язання, зокрема у зв'язку з кипрською кризою і з економічними трудноцами в країні. Новий прем'єр відомий зі своїх відносно правих поглядів і зі свого замилування до порядку і дисципліни.

„УКРАЇНІКА ДІЯСПОРІЯНА"

Мюнхен (ОДУМ). — Оснований у 1973 р. „Осередок Дослідів Української Діяспори" при УВУ в Мюнхені відбув свою річну асамблею дня 19 липня 1974 в новому домі УВУ. Участь у ній взяли представники української науки, що досліджують українські поселення на різних континентах. Зборами проводили проф. О. Кульчицький і проф. Яр. Рудницький. Продискутовано методи дослідів української діяспори й вирішено видавати серію студій під наголовком „Українська діяспора". Том перший за редакцією д-ра Вол. Маруняка появиться з кінцем 1974 р. в Мюнхені.

29-го липня ТУСМ розпічне голодівку в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український Інформаційний Центр інформує, що Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) розпічне в понеділок, 29-го липня ц. р. біля совєтської місії до ОН (67-ма вулиця і Лексингтон евеню) безперервну кількаденну голодівку групи членів ТУСМ-у на знак солідарности з Валентином Морозом, який, як відомо, розпочав 1-го липня голодівку до смерти у Владимірській тюрмі. Подібні голодівки по 12 чи 48 годин відбувають тепер також інші організації. ТУСМ закликає своє членство і всіх інших українців взяти участь в тій протестно-солідаризаційній голодівці. Охочі повинні голоситись телефонічно до Бюра Українського Інформаційного Центру на число: (212) 674-1590 подаючи при тому котрого дня і як довго бажають брати участь в голодівці. Якщо буде багато зголошень, голодівку можна буде продовжити на один тиждень.

Завершується реорганізація славістичних студій у Міському коледжі Ню Йорку

Ню Йорк. — На базі програми, яку опрацював д-р Петро Ґой і яку відтак рекомендував декан Міського коледжу Ню Йоркського університету Гаррі Люстіґ у листі до президента Коледжу Р.Е. Маршака з 28 червня, президент Маршак повідомив 16 липня про реорганізацію і оформлення Славістичних Американських Студій в тому коледжі. Згідно з наміченою програмою, передбачається організацію двох курсів: „Курс про славістичну американську спадщину" (Славік 1) та „Окремий курс славістичної американської спадщини" (Славік 310). За прослухання першого курсу студентам рахуватиметься три кредити, а другого — чотири. Щоб забезпечити нормальний розвиток славістичного курсу, президент Маршак покликав Дорадчий комітет, до якого увійшли: проф. Федеріко Аквіно Бермудес, проф. Іво Дучачек, проф. Петро Ґой, проф. Пол Крупа і проф. Вера Фон Вайрен. Повна назва Комітету: „Дорадчий комітет для справ програми студій славістичної американської спадщини". Цей Комітет буде доповнений представниками провідних діячів окремих слов'янських груп в ЗСА. Спонзорами курсу були окремі слов'янські групи в ЗСА, з якими д-р Петро Ґой втримує постійний контакт. У Комітеті спонзорів від української групи є головний предсідник Українського Народного Союзу і екзекутивний віцепрезидент УККА — Йосип Лисогір, д-р Василь Лучків від Конференції Американських Українських Професійних Товариств та д-р Роман Дражньовський з Американського Географічного Т-ва.

Проф. Петро Ґой виїхав у дослідну поїздку до Европи

В рямках своїх заходів над опрацюванням програми Славістичних Американських Студій проф. Петро Ґой виїхав 24 липня до Европи. В основному він перебуватиме на території Юґославії, маючи формальне запрошення юґославської амбасади та її рекомендації. Крім того він відвідає Мюнхен і Український Вільний Університет та Лондон.

КИПРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ САМПСОН ЗРЕЗИҐНУВАВ

Нікозія. — В обличчі кризи, що її спричинив переворот на Кипрі та усунення президента Макаріоса, наступник Макаріоса на пості президента Нікос Гіорджіядес Сампсон зголосив свою резиґнацію, передавши владу в руки президента кипрського парляменту Ґляфкоса Клерідиса, який на Кипрі втішається великою популярністю однаково між греками, як і між турками. Треба припускати, що на рішенні Сампсона зрезиґнувати заважили події в Греції, де уступила військова хунта, яка стояла за кипрським військовим переворотом і за Сампсоном. У с т у плення Сампсона створило на Кипрі цілком нову політичну ситуацію, яка уможливлює полагодження кризи, що прийняла вже інтернаціональний характер. Хоч формально на Кипрі воюючі сторони погодилися на перемир'я, збройні сутички там ще тривають. Кипрські і грецькі чинники обвинувачують турецький уряд у нарушуванні перемиря з метою поліпшити свої позиції на Кипрі. Як відомо, в пляні турецького уряду є зберегти за Туреччиною контролю над частиною Кипру і над турецьким населенням на Кипрі. Згідно з найновішими інформаціями з Анкари, турецький уряд плянує запропонувати поділ Кипру на грецьку і турецьку частини і в цей спосіб розв'язати кипрський конфлікт, чи точніше конфлікт між Туреччиною і Грецією. На таку розв'язку не погоджуються греки.

Конференція в справі Кипру, яка мала початися в Женеві 24 липня з участю представників Греції, Туреччини та Великобританії, відкладена з уваги на останні події в Греції і на Кипрі. Надіються, що конференція почне працю в п'ятницю 26 липня.

Архиєпископ Макаріос, який ще далі перебуває в Ню Йорку, повідомив, що він в найближчих днях повертається до Лондону і думає в скорому часі повернутися на Кипр,де, як він надіється, поновно перейме на себе обов'язки президента Кипру. Макаріос гостро осудив турецьку інвазію на Кипр і висловився проти поділу Кипру.

Республіканський конґресмен Лоренс Ґоґен голосуватиме за „імпічментом"

Вашингтон. — Консервативний республіканський конґресмен Лоренс Ґоґен із Мериленду, один із 17-ох республіканців в Юридичній комісії Палати Репрезентантів, у вівторок, 23-го липня, заявив під час пресової конференції, що голосуватиме, за тим, щоб президент Ніксон був формально поставлений в стан обвинувачення. Ґоґен є першим республіканським членом цієї Комісії, який заявив, що голосуватиме за „імпічментом". Він також сказав, що правдоподібно 4 інші республіканці в Юридичній комісії голосуватимуть за формальним обвинуваченням президента Ніксона. Юридична комісія в середу, 24-го липня на публічних засіданнях мала почати дебати чи рекомендувати, щоб ціла Палата Репрезентантів поставила в стан обвинувачення президента Ніксона. Сподіваються, що Комісія видасть своє рішення в кінці цього, або на початку наступного тижня. Конґресмен Ґоґен під час пресової конференції сказав, що після 6-місячного слідства Юридичною комісією він прийшов до переконання, що президент Ніксон таки поповнив проступки, за які повинен бути формально обвинувачений та усунений з посту. Ґоґен твердив, що Президент повторно говорив неправду про Вотерґейт, що уповноважував виплачування великих сум для вломників до головної квартири Демократичної партії, щоб запевнити їхню мовчанку, і що безпосередньо брав участь у спробах затаїти Вотерґейтську аферу.

Заява Ґоґена викликала гостру реакцію з боку Білого Дому. Правний дорадник Президента Дін Бирч на пресовій конференції сказав, що Ґоґен не повинен був тепер повідомляти пресу про своє рішення, а почекати поки Юридична комісія рішатиме цю справу й тоді голосувати як захоче. Бирч закинув Ґоґенові, що він старається стати більше відомим виборцям Мериленду, щоб здобути номінацію Республіканської партії на пост губернатора того стейту.

Коментатори твердять, що заява Ґоґена може дуже пошкодиди президентові Ніксонові, бо він досі вважався одним з противників „імпічменту". Думають, що інші республіканці в Юридичній комісії та в Палаті Репрезентантів голосуватимуть за формальним обвинуваченням Президента.

Мистець-маляр Андрій Сологуб на відвідинах в ЗСА

Маестро Андрій Сологуб

Джерзі Сіті. — З Парижу до ЗСА прибув на короткі відвідини мистець-маляр Андрій Сологуб. І, як сказав гість, будучи в Ню Йорку „був би гріх" не відвідати Видавництво найстаршої української газети „Свободу" Метою приїзду мистця Сологуба є нав'язання тісніших зв'язків з українськими мистцями Америки і Канади, з організаторами мистецьких виставок, приглянутись ближче організованому життю українців в цих країнах і, врешті, оглянути Ню Йорк.

В Парижі недавно була видана книжка - монографія з рисунками мистця, були влаштовані кілька індивідуальних виставок і бажанням А. Сологуба є домовитись з мистцями ЗСА і Канади про такі ж виставки за океаном. Мистець (аквареліст) багато подорожував по країнах Европи, особливо по країнах середземноморського побережжя. Тому у працях мистця сильно відображені такі міста і країни, як Венеція, прибережні міста Туреччини, еспанські краєвиди, французькі альпи і чудові місцевості Німеччини, Австрії, Італії і других країн.

З огляду на вакаційний час мистцеві Сологубові не вдалося ще нав'язати потрібних зв'язків з українськими мистцями, що він сподіється осягнути на протязі слідуючих днів. Користаючи з нагоди, він відвідав відпочинкову оселю Українського Народного Союзу Союзівку і деякі українські установи в Ню Йорку.

А. Твердохлєбов виступив в обороні Л. Плюща

Москва. — Відомий член Комітету оборони прав людини в СССР, очолюваного академіком А. Сахаровим, Андрій Твердохлєбов, як повідомляє Самвидав, вислав начальникові Дніпропетровської психіятричної в'язниці довшого листа, в якому він протестує проти стосування надто жорстоких методів, ніби то „лікування", до Леоніда Плюща і інших політичних в'язнів, що їх перетримує в цій „лікарні" КҐБ.

Згідно з розповіддю Твердохлєбова в цій психіятричній лікарні панують жахливі умови і жорстокий режим. Родичів „пацієнтів", каже Твердохлєбов, завжди зустрічає людина в уніформі КҐБ, яка називає себе начальником режиму. Він каже, що він є господарем і режим для кожного однаковий. „В нас тут тюрма, — відкрито каже він, — а Плющ сидить у нас за статтею 62, так, що ж ви хочете", мовляв.

Твердохлєбов розказує також про „лікарку", під „опікою" якої перебуває Плющ і яка збирається навіть писати дисертацію на підставі його „цікавої хвороби". Вона, проте, відмовилася докладніше говорити про хворобу і навіть не назвала свого прізвища. Доля Плюща дуже тяжка, даже Твердохлєбов. Він переказував жінці, щоб не журилась, як від нього не буде листів, бо він почувається фізично дуже слабим. Згадана лікарка на зауваження жінки Плюща про ослаблення і запит, чим вона його „лікує", відмовлялась від дальшої розмови на цю тему або говорила, що приходило їй в голову, щоб тільки позбутися жінки.

Лист А. Твердохлєбова до начальників психіятричної „лікарні" в Дніпропетровську — ще один доказ нелюдських знущань, що їх стосує до в'язнів совєтський режим.

Спільна комісія обох Палат Конґресу дійшла до порозуміння щодо перевожування шкільних дітей

Вашингтон. — У вівторок, 23-го липня, спільна комісія обох Палат Конґресу погодилася на компромісовий законопроєкт, який дещо обмежує право федеральних судів наказувати примусові перевожування ш к і льних дітей, метою яких мало б бути встановлення расового балянсу в школах. Спільна комісія вже від 6-го червня розглядала два відмінні законопроєкти обох Палат Конґресу, але досі не могла полагодити р о з біжностей між ними. Компромісова версія цього законопроєкту є більш подібною до проєкту, який був проголосований Сенатом, і відкидає деякі пропозиції Палати Репрезентантів. Згідно з компромісовим законопроєктом, діти матимуть право ходити до шкіл, які находяться найближче до їхніх домів, або до другої з черги найближчої школи. Але законопроєкт також зазначує, що федеральні суди матимуть право встановляти примусові перевожування й до дальше віддалених шкіл, якщо аке перевожування буде конечне для з а п е внення конституційних прав дітей, які належать до етнічних меншин. Таким чином спільна комісія прийняла пропозицію, поміщену в законопроєкті Сенату, бо Палата Репрезентантів кілька місяців тому проголосувала проєкт, який мав на меті цілком заборонити федеральним судам встановляти примусове перевожування шкільних дітей. Спільна комісія також відкинула й іншу пропозицію Палати, а саме, щоб можна було відновити всі попередні судові розправи, які стосувалися примусового перевожування дітей, щоб не було розбіжностей між попередніми вироками та новим законом. Думають, що Сенат схвалить цю компромісову версію законопроєкту ще цього тижня, але не відомо, як голосуватиме Палата Репрезентантів.

В СССР перевиконано господарський плян, твердить совєтське статистичне управління

Москва. — Аґенство ТАСС опублікувало, як пише „Радянська Україна" з 30-го липня, повідомлення Центрального Статистичного Управління СССР „Про підсумки виконання державного пляну розвитку народного господарства СССР у першому півріччі 1974 року". Згідно з цим повідомленням „ у промисловості піврічний плян по загальному обсягу реалізації і виробництву більшости найважливіших видів продукції перевиконано. Плян першого півріччя перевиконали всі загальносоюзні і союзно - республіканські промислові міністерства і всі союзні республіки". У повідомленні наводяться подрібні дані про виконання і перевиконання господарського пляну по окремих галузях. Все таки є недоліки. „Частина підприємств не виконала встановлених завдань по реалізації продукції, зростанню продуктивности праці і нагромадженях. Недовиконано плян виробництва каустичної соди, сірчаної кислоти, хемічних волокон і ниток, нафтоапаратури, окремих видів друкованого паперу, ділової деревини, целюльози, картону, трикотажних виробів, шкіряного взуття, пральних машин, електропилососів і деяких інших видів продукції. Багато підприємств ще не повністю використовують резерви дальшого збільшення виробництва, є недоліки у використанні виробничих потужностей". Іншими словами, недописує далі легка промисловість в СССР, яка має забезпечити населення країни товарами легкого споживання. У повідомленні говориться також про те, що „загальна чисельність населення Радянського Союзу на 1 липня 1974 року становила 252 мільйони чоловік".

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В ОБОРОНІ РЕЛІГІЙНО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ

Атланта, Дж. (Пресова Служба УЄО в ПА) — Знагоди Конвенції Української Євангельсько - Баптистської молоді в днях 6-7-го липня б. р. в Детройті, член Головної Управи Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці — адвокат д-р Віктор Боровський відбув у своїй канцелярії (при 7012 Мічіґан Евеню) 7-го липня б. р. Пресову Конференцію, в якій порушив справу релігійних переслідувань в Україні та взагалі в Совєтському Союзі під сучасну пору. Перебіг цієї конференції був наданий вечером, 7-го липня б. р., на телевізійних станціях Детройту WJBK, Канал 2 і WWJ, Канал 4. Учасники цієї Конференції отримали спеціяльно опрацьований д-ром В. Боровським „Білий Меморандум" з докладними інформаціями про ці переслідування.

КАНАДСЬКІ СЕНАТОРИ, МІНІСТРИ ЖИДІВСЬКИЙ КОНҐРЕС, НОБЕЛІВСЬКИЙ ЛАВРЕАТ ГАЙНРІХ БЕЛ ЗАЯВЛЯЮТЬ ПІДТРИМКУ КОМІТЕТОВІ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Оттава. — Акція в обороні голодуючого у Владимірській тюрмі українського історика Валентина Мороза поширюється по цілій Канаді і здобуває зрозуміння і симпатії серед канадських державних і політичних чинників. Кожного дня групу голодуючих під совєтською амбасадою в Оттаві відвідують члени канадського уряду, сенатори і посли. Кожноденними відвідувачами є міністер д-р Стенлей Гайдаш, сенатор Павло Юзик, посол д-р Павло Євчук. Продовжується заходи, щоб представники Комітету Оборони Валентина Мороза зустрілися з канадським прем'єром П'єром Трудо. У підтримку заходів Комітету висловився формально Канадський Жидівський Конгрес. Крім того, Комітет одержав заяви про підтримку від дисидента Павла Літвінова який недавно виїхав з СССР. та від президента Пенклюбу письменника і нобелівського лавреата Гайнріха Бела. Гайнріх Бел у своїй заяві відмітив, що справу Мороза, Буковського й інших дисидентів повинна розглянути Европейська конференція для справ безпеки і співробітництва. „Европейська безпека немислима без справедливости для совєтських і чехо - словацьких інтелектуалістів" — заявив Бел. Комітет є у контакті з адвокатом А. Солженіцина, щоб одержати також і від нього підтримку для справ В. Мороза.

19 липня представник Комітету Оборони Валентина Мороза мав телефонічну розмову з академіком Андреєм Сахаровим в Москві в справі Валентина Мороза і його долі. Він поінформував Сахарова про працю Комітету і одержав від нього заяву підтримки.

Матері з дітьми демонструють під совєтською амбасадою

В уботу 20 липня понад 300 українських матерей з дітьми влаштували демонстрацію під совєтською амбасадою в Оттаві. В часі демонстрації промовляв сенатор Павло Юзик. В неділю 21 липня на знак солідарности з голодуючим під совєтською амбасадою українські родини в Оттаві відмовилися від обіду, а заощаджені гроші передали на фонд оборони Валентина Мороза.

Чорні квіти для совєтської амбасади

В четвер 18 липня група голодуючих українців під совєтською амбасадою переслала совєтській амбасаді посилку з 18 чорними гвоздиками на відзначення 18 днів голодового протесту Валентина Мороза у Владимірській тюрмі. В понеділок 22 липня двох членів з голодуючої групи подали лист до совєтської амбасади, вимагаючи інформації про долю Валентина Мороза. Речник амбасади заявив, що амбасадор не може з ними зустрінутися, бо „немає часу", а також тому, що вони не репрезентують „державної організації".

Американські сенатори Білл і Матаяс інтервенювали в Державному департаменті в справі В. Мороза

З ініціятиви проф. Аскольда Скакальського з Гаґерстави Джунійор Коледж два сенатори Чарлс Матаяс і Ґлен Білл мол. інтервенювали в Державному департаменті ЗСА в справі Валентина Мороза. Згідно з вказівками Державного департаменту, сенатори написали до совєтського амбасадора Анатоля Добриніна у Вашинґтоні, висловлюючи своє затривоження долею Валентина Мороза. Усвоєму листі до проф. Скакальського сенатор Білл інформує, що в часі своїх відвідин СССР він підмітив питання репресій дисидентів у Совєтському Союзі у розмові з генеральним секретарем ЦК КПСС Брежнєвим.

Ініціятива проф. Аскольда Скакальського виявляє, що можна зробити на відтинку включення урядових і політичних чинників ЗСА до справи оборони українських діячів, арештованих і переслідуваних в СССР.

Борис Харчук „виясює" свою відсутність

Київ. — „Якось одна з буржуазних радіостанцій, пише Борис Харчук в „Літературній Україні" з 28-го червня ц. р., передала, що мене, українського радянського письменника, вже нема. Правиться панахида. Супроводжується співчуттям і сльозою... А я, як бачите, живий. Не тільки живу, а й працюю над новими творами".

Письменника Бориса Харчука, як знаємо, арештувало було КҐБ десь в кінці 1972 р. Потім випустили з вимогою написати покаянну заяву. Заяви чомусь довго не було, і Харчука знову посадили, тим разом вже на довше. Ходили вістки, що його в КҐБ так „допитували", що він більше не повернувся в камеру, співв'язні думали — Харчука „сплавили" і повідомили про це на „волю".

А ось послухаймо як про свою відсутність пише сам Борис Харчук. „У діяльності письменницької Спілки практикуються творчі відрядження літераторів, щ о б глибше пізнати життя радянського народу. Зовсім недавно я повернувся з такого відрядження, побувши в рідних мені краях".

Українці за кордоном, почувши про чергову жертву КҐБ обстали були за Харчуком, а він, вернувшись з „відрядження", дав „виянення" „... Пани і паничі з табору буржуазних націоналістів вирішили без мого відома й без моєї згоди взяти мене під свій захист, оборонити від критики, якій справедливо було піддано деякі мої твори... Рішуче протестую проти спроби використати моє ім'я в подібних цілях!.. Ні, м'яко кажучи, нам з вами не по дорозі. Радянське письменство так нерозривно зв'язане з народом і партією, як колос із землею і сонцем... Митці черпають живу силу з народу, а партія дає їм ясність мислі..."

ПАРАФІЯ В КЕРГОНКСОНІ ПОСВЯТИТЬ БРАТСЬКИЙ ПРАПОР

Кергонксон. — Заходами Братства св. Володимира при парафії Пресвятої Тройці в Кергонксоні, Н. Й. відбудеться в неділю 28-го липня 1974 р. на оселі УНСоюзу Союзівці посвячення братського прапора. Після відправи і церемонії посвячення заплановано відбути фестин, дохід з якого призначений на будову нової церкви.

DIV OF PERIODICALS
LIBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON DC

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Акції на часі

Цими днями розпочались інтенсивніші акції українців у вільному світі в обороні Валентина Мороза, а разом з тим в обороні сотень інших українських політичних в'язнів, які перебувають незаконно засуджені в совєтських концтаборах, тюрмах і психіятричних заведеннях, що знаходяться під безпосередньою контролею КҐБ.

Корисні й успішні акції перевели в останньому часі Об'єднання Українських Жінок Великої Британії, які крім вдалої „облоги" совєтської амбасади в Лондоні включали також пропаґандивну акцію — висилку на адреси Британської Ліґи Оборони Свободи, СіБіСі й англійських жіночих організацій окремого комунікату і списка жінок арештованих і суджених в 1973-74 рр. совєтськими судами.

В понеділок, 22-го липня Центральний Союз Українських Студентів (ЦеСУС) розпочав демонстрацію - пікетування і голодівку перед совєтською амбасадою та Білим Домом у Вашингтоні в обороні українського історика - політв'язня Валентина Мороза. В п'ятницю, 26-го липня студенти та члени інших організацій починають 48-годинну голодівку перед Білим Домом, з метою звернути урядові увагу на смертельно небезпечний стан здоров'я В. Мороза, який 1-го липня розпочав у Владімірській тюрмі голодівку до смерти.

Подібну акцію — демонстрацію, пов'язану з голодівкою розпочали в середу, 24-го липня під Об'єднаними Націями в Ню Йорку об'єднані жіночі організації, яка триватиме до п'ятниці включно, а її метою є знову ж таки вказати на злочинні поступування московських окупантів та вимагати звільнення Мороза й інших політичних в'язнів.

Подібні акції переводилися і переводяться в Канаді під совєтською амбасадою в Оттаві; в Бельгії, де українців хоч мало, але їхній протест був не тільки відмічений на сторінках бельгійської преси, але знайшов також відгук в парляменті; в Австралії й інших країнах Европи та Америки.

Вважаємо, що запланованим на довший час протестним маніфестаціям і демонстраціям, без огляду на це, яка б установа чи організація їх не організувала, проводи нашого зорганізованого життя повинні дати всебічну моральну і матеріяльну допомогу. Перед українським суспільством завдання змобілізувати повністю світову опінію на захист Валентина Мороза й інших політичних в'язнів і культурних діячів України. Це завдання важке і відповідальне, і тому треба діяти негайно, пляново і послідовно, щоб забезпечити потрібні успіхи.

Совєтсько-польська „дружба"

Совєтська і польська урядова преса заповнені матеріялами на тему 30-ліття утворення Польської Народної Республіки. Урочисті святкування відбулися 21 і 22 липня у Варшаві з участю совєтської делеґації під проводом самого генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва. Совєтський лідер скористався з нагоди, щоб продемонструвати перед усім світом совєтсько - польську „дружбу" та її „непохитність" і одночасно довести до відома населення Польщі, що воно має постійно мати на увазі політичну і військову „присутність" свого могутнього східнього сусіда. Це зокрема виразно Брежнєв підкреслив у промові в Катовицях 20 липня, заявляючи, що, мовляв, „своє 30-ліття соціялістична Польща зустрічає в оточенні друзів. У ці дні в Совєтському Союзі згадується, шляхи, якими пройшли разом наші народи, пройшли дружньо, об'єднано і з успіхом. Совєтський Союз був, є і буде вірним другом і надійним союзником соціялістичної Польщі".

Очевидно, що в актуальній міжнародно - політичній ситуації Польщі не лишається нічого іншого, як дотримуватися шляху, що його їй накреслила Москва. Сьогодні Польща перебуває на позиції совєтського сателіта, а намагання поляків відокремитися від Москви і ступити на „власний шлях до соціялізму" не увінчалися, як відомо, успіхом.

30-ліття Польської Народної Республіки як совєтського сателіта викликає багато рефлексій, що мають безпосереднє відношення до польської політики у Східній Европі, а зокрема у відношенні до України, починаючи з 1918 року, і українсько - польської війни. За проминуле півстоліття багато дечого змінилося, Москва встановила свою суцільну геґемонію у Східній і Центральній Европі, ліквідуючи незалежність народів того обширу. Рекламована сьогодні совєтським керівництвом „дружба народів соціялістичних країн" є тільки догідною заслоною для прикриття факту їх залежности від московського імперського центру.

Відзначування 30-ліття Польської Народної Республіки в системі совєтсько - російської імперії повинно дати поштовх для думок про шляхи і засоби ліквідації російської імперії і звільнення всіх поневолених націй.

Спільна комісія Конґресу проголосувала зменшити фонди на узброєння

Вашингтон. — Спільна комісія обох Палат Конґресу у вівторок, 23-го липня, проголосувала зменшити на 1 більйон долярів суму грошей, яку Білий Дім вимагав на узброєння під час поточного фіскального року, який розпочався 1-го липня. Таким чином тільки 22.16 більйона долярів буде призначено на цю ціль. Спільна конґресова комісія також рішила не призначувати жадних фондів на випробування ракет типу „Мінетмен" в стейтах Монтана, Айдаго, Ореґон, Вашингтон і Каліфорнія. Крім того члени спільної комісії проголосували призначити 1 більйон долярів на військову допомогу для Південного В'єтнаму. Білий Дім пропонував, щоб ця допомога була на 600 мільйонів більша. Думають, що обидві Палати Конґресу погодяться на пропозиції спільної конґресової комісії.

І. Світ

ДИСИДЕНТИ В РОСІЇ

В останньому числі квартальника „Форейн Афферс" з датою липня 1974 р. знаходимо велику статтю А. Брумберґа, кол. редактора журналу „Проблеми комунізму", автора численних праць і одного з видатних співробітників інформаційної служби Америки, — „Дисент в Росії". У статті проаналізовано рухи інакодумаючих у СССР. Автор — особа добре ознайомлена з проблемами комунізму та різних рухів у совєтській імперії, стаття має 18 сторінок. В ній проводиться основна думка, що рух інакодумаючих у СССР тепер вже не можна зупинити, його спроможна вбити тільки така міжнародна подія, що змінила б біжучу політику взаємин між Заходом та Сходом, завернувши колесо історії назад, але це дуже сумнівне.

Стаття цікава і в ній порушено доволі точно українську проблему та інших поневолених народів, зокрема балтійських. Автор не чіпає політичних турбот Кремля в Европі та в інших краях, крім згадок про Китай при обговорюванні позицій академіка А. Сахарова, очевидно, він сам обмежив себе в темі, щоб звернути більше уваги на головні явища.

Все ж хочемо тут підкреслити, що керівники Совєтської імперії мають на зовні багато інших проблем, які підмулюють їхні основи, непомильність марксистсько-ленінської доктрини. Ми не говоримо тут про справу Китаю, а хочемо нагадати досить сильний рух у Франції, що турбує Москву. На чолі цього руху стоїть Герберт Маркус з його вченням про соціялістичну економіку. Вчення Маркуса гостро осуджував В. Щерпаков, професор політичної економії московського університету у квітні 1969 р. та знов у 1970 р. у своїх статтях у „Вестнику московського університету", називаючи Маркуса „ліберально - буржуазним лідером", а його рух — „новою лівою течією". Головна теза цієї течії — не клясова боротьба, але також битва ґенерацій, (див. про цю течію прекрасну працю проф. К. Менерта в „Остевропа" т. 23, ч. 9 за 1973 рік, „Москва та нова лівиця").

На нашу думку, безперечно, явище „нової лівиці" має не тільки вплив на зовнішню політику Москви, але відбивається у поставі Політбюра до багатьох явищ усередині Совєтського Союзу, як ми бачимо з обговорюваної статті.

На початку статті автор А. Брумберґ подає короткий огляд виникнення перших публічних виступів інакодумаючих у жовтні 1967, коли Павел Литвінів кинув виклик совєтській владі, відкрито поширюючи заяву В. Буковського на закритому суді. Буковського звинувачено в організуванні відкритої демонстрації у Москві в захист арештованого поета А. Гінзбурга. Ця справа була пов'язана також з арештами відомих А. Синявського та Ю. Даніеля. Ці події дали початок потокові листів, друкованих матеріялів за підписами окремих осіб. Сотні їх розсилалися до редакцій совєтських та закордонних часописів, а також до централей комуністичних партій у світі. Тоді, властне, створився т. зв. „демократичний рух", в якому, можливо, взяли участь до двох тисяч осіб інтеліґенції, головно у Москві, Ленінграді; цей рух був відгуком на т. зв. празьку весну. Він був пройнятий ідеалізмом, сповнений надій, яких ніколи не було раніше, й тоді з'явилися перші числа відомої „Хроніки поточних подій". Тоді ж почав свою боротьбу проти цензури А. Солженіцин. У відповідь влада розпочала масові арешти-суди, але вже не змогла зупинити цього руху.

Багато молоді велк свої виступи так, щоб бути арештованими. Це був кінець 1969 року. Проте події показали, що цей рух не має успіху, отже треба було нової методи, щоб здобути якісь результати. Цікаво, що репресії, які уряд переводив супроти окремих осіб, привели до зміни поглядів серед дисидентів. Вони почали шукати більш практичних й ідеологічно умотивованих оправдань та методів. Так на протязі ближчих років, приблизно 1970-1971 р.р., почали позначуватися три напрямки: леґалісти, які зосередили свою працю на „соціялістичному леґалізмі", на чолі яких є академік А. Сахаров, Чалідзе й інші. Вони створили „Комітет людських прав", побудований на законах країни; друга група, яку нібито очолюють два брати Медведєві, вважає себе марксистсько-ленінською, вона споріднена з леґалістами і дотримується теж законів, що існують у країні, вимагаючи проте повільних економічних, соціяльних і політичних реформ. У цей самий час з'явилося і третє угруповання, „демократична опозиція", в якій опинилися ті, хто втратив віру в марксизм взагалі в усіх його напрямках, про них інколи були дрібні інформації в „Хроніці поточних подій". Поряд із цією групою існували короткий час малі нелеґальні революційні групи, ідеї яких були мішаниною утопізму та воюючого троцькізму.

Поруч з цими головними групами несподівано виникає нова течія, т. зв. „праве крило", напрям якого дуже близько слідує сучасній політиці уряду СССР, щось на зразок слов'янофілів XIX століття. Ця течія почала офіційно видавати свій журнал „Молода ґвардія" та місячник „Наш Современник", що підтримують московський патріотизм. Для нас, українців, не зашкодить уважно слідкувати за цими виданнями, бо з них можна довідатися і відчути напрями кремлівської політики у відношенні до поневолених народів; в них наявний не тільки крозорий антисемітизм, як зазначує автор А. Брумберґ, але також зневага до немосковських народів, що виявляється у поведінці різних урядовців совєтської системи зокрема на територіях не Росії. Того роду постава є тільки повторенням старої школи ряду письменників XIX ст., таких як Писемський, 1820-1881, або ще краще Мельников - Печерський, 1819-1883 рр.

На протязі останніх років устійнилися також зв'язки між рухами в середині совєтської імперії та зовнішнім світом, себто совєтська політична опозиція перестала бути тільки внутрішньою справою. Цим зв'язкам допомогли жидівські проблеми та створення Міжнародного руху амнестії, що пов'язав себе з виступами академіка А. Сахарова та його комітетом. Велику заслугу мають радіомовлення західніх станцій, як радіо „Свобода", Британське радіо, „Голос Америки". Створюється ситуація, яку Москва не може більше терпіти. Так прийшло до ліквідації видання „Хроніки поточних подій" рішенням, ухваленим на засіданні Політбюра, і КҐБ дістало дозвіл й належне розпорядження все ліквідувати. Тут автор статті робить цікаву оцінку сучасного КҐБ, яке замість минулого бру-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Р. Ільницький

ХОЛОДНА ВІЙНА І МИРНЕ СПІВІСНУВАННЯ

IV

Як вже було сказано, українська еміґраційна політика шукає за іншою коньюнктурою для нашої визвольної справи, вважаючи мирне співіснування небезпечним зближенням, або й приязню західнього світу із комуністичним.

У зв'язку з такими тенденціями варто подумати над іншими можливостями, що відкривали б перед нами якісь кращі, сприятливіші обставини і горизонти. Які вони? На щастя відповідь на це питання легка, бо відкидаючи коекзистенцію, можна вибирати тільки між холодною і гарячою війнами. Третьої можливости нема.

Над гарячою війною, як засобом українського визволення, довго зупинятися не приходиться поскільки майже всі українці в Україні і поза нею зґоджуються в тому, що світова війна (а лише про таку можна говорити, коли думаємо про американсько-російський конфлікт) може принести українському народові скорше руїну, як визволення. Отже залишається тільки холодна війна. Чого ж від неї можна сподіватися? Дуже загально беручи, холодна війна відрізняться від коекзистенційної боротьби тим, що вона відбувається при закритих кордонах (залізній заслоні) і при тому зберігає всі її (коекзистенційної боротьби) неґативи, а затрачує позитиви. Характеристичною рисою холодної війни є те, що її учасники змагаються із собою на віддаль, не знаходячи ніде безпосереднього стику своїх сил. Всі бої між ними відбуваються, в більшості, на далеких периферіях противників, доступу в глибину території ворога нема. Засоби, якими послуговуються у холодній війні є дуже обмежені і щодо своєї кількости і якости: між противниками нема торговельних зв'язків, культурної виміни, нема туристики, дуже обмежена свобода рухів дипломатичних представників, час від часу відбувається облога Берліну, творяться звидні повітряні мости тощо. Така війна не дає можливости завдати більшої шкоди ворогові, отже переможця в ній не може бути. Вникаючи глибше в суть холодної війни приходимо до переконання, що вона мала б сенс тільки тоді, коли б була вступом, приґравкою до гарячої війни, бо сама в собі і сама для себе вона пригадує відому приказку про „товчення води в ступі".

А втім холодна війна велась кільканадцять років на наших очах і тому про неї можна говорити, спираючись на багатий досвід. Наприклад, дехто з істориків тієї війни схиляється до погляду, що вона розпочалась вже в 1943 році після битви під Сталінґрадом. В той час більш-менш вже було ясно, що переможцем із другої світової війни вийдуть західні держави і СССР, а коли так, то дороги воєнних союзників мусіли розійтися: західні альянти і Москва мусіли забезпечити за собою найкращі вихідні позиції для дипломатичної боротьби за розподіл впливів у світі, а особливо в Европі. Так то, починаючи Сталінґрадом, інтереси Заходу і Москви розійшлися. Правда, їх ще єднала спільна мета перемоги над Гітлером, що вимагала великих матеріялхних зусиль і людських жертв, але поза тим, все інше їх ділило.

І от в тому самому 1943 році розгорнула свою боротьбу УПА, одночасно відкриваючи фронт проти Москви і проти Берліну. Проводи ОУН, УПА, а згодом і УГВР розраховували на те, що протилежні інтереси Заходу і Росії приведуть їх до відкритого конфлікту, а тоді прийде нарешті коньюнктура для української визвольної ідеї: Захід допоможе Україні визволитися.

Коли нині читаємо історію холодної війни, то не можемо не признати, що в таких розрахунках було багато здорового глузду, бо Захід таки направду був загрожений аґресивними плянами Сталіна, а тому він повинен був скористати із боротьби УПА і поспішити їй з допомогою, тим більше, що в 1945 р., після закінчення війни, вимоги Москви ще збільшились. Правда, західня Европа і ЗСА почали ставити опір, взялись за організацію політичного, господарського і мілітарного спротиву, а в 1949 році створили НАТО. Сталін відповів протиударами: прийшли небезпечні кризи в Берліні, в Греції, в Кореї, в Китаї і в інших місцях Европи та Азії.

Але, не зважаючи на таку загрозливу ситуацію, яка могла легко перерости в гарячу війну, надії українців на допомогу Заходу не справдилися, та й не тільки українців, а й тих народів, яким накинено статус сателітних держав. Повних сім років боролася УПА, але Захід не тільки не дав їй жадної допомоги, не прислав ніодного кріса і не перев'язав ніодного раненого вояка УПА, а навпаки, часто зневажав її боротьбу. А в тому часі було кому допомагати в Україні і було на кого розраховувати як на союзника у боротьбі з Росією: в рахубу входили десятки тисяч озброєних і неозброєних воїнів, на Україні билась одна із найкращих партизанських армій, яку колинебудь бачив світ; і коли після семи літ не стало сил, коли на очах загроженого Москвою світу гинули провідники армії, яка була у відкритій війні з їхнім ворогом, — західні газети повідомляли про трагічні події в Україні в кількох рядках на останніх своїх сторінках.

Оце наш досвід з холодної війни, як бачимо, він не найкращий. Чи холодна війна в наш час принесла б нам більше як та тридцять років тому? Важко відповісти на це питання з докладною точністю, але все вказує на те, що наставлення Заходу до української справи таке ж байдуже, як було й раніше, а при тому, як вже було сказано, самий характер холодної війни такий, що вона не може перейти у війну визвольну.

Ясно, що нема причини ідеалізувати ситуацію, яку створює мирне співіснування. Ми знаємо всі його недоліки, Але, все таки, порівнюючи його з холодною війною, воно, як мені видається, дає більші вигляди на успіх для таких політиків, які є достатньо приготовані до її софістикованих методів.

(Кінець)

Любов Коленська

„ПОЛУМ'ЯНІ ПАТРІОТИ ВІТЧИЗНИ..."

Останньо на шпальтах совєтської преси появляються імена „героїв батьківщини — чекістів", тих людей, яких досі приховувалося за мовчазними мурами Луб'янки, під крилами „чорного ворона", у тінях ночі. Хто такий чекіст, на це дає відповідь Александер Солженіцин у своїй повісті „Архіпелаґ ГУЛаґ", зокрема у розділі, де він описує слідства; дає відповідь чекіст Миколи Хвильового у творі „Я" де він каже: „... шість на моїй совісті? Ні, це неправда. Шість сотень, шість тисяч, шість мільйонів — тьма на моїй совісті!! — Тьма!"; дає відповідь сьогодні і Іван Кріпильчук в журналі „Україна", у статті „Гаряче серце Івана Кудрі". Він пише: „Радянський Союз глибоко шанує своїх героїв. У двадцяті роковини перемоги Радянського Союзу над фашистською Німеччиною Івану Даниловичеві Кудрі Указом Президії Верховної Ради СРСР посмертно присвоєно звання героя Радянського Союзу. Орденами і медалями нагороджено посмертно, всіх товаришів, що загинули разом з ним", зазначуючи, що іменем Івана Кудрі й названо одну з вулиць Києва.

Хто такий Іван Кудря? Він — ревний комсомолець, службіст на прикордонній заставі, пильний учень у військово-політичному училищі НКВД, працівник у наркоматі. І як далі пише автор, коли під час Другої світової війни німецькі війська підсувалися в Україну — „розвідувальні служби третього райху дедалі посилювали шпигунську та диверсійну діяльність проти нашої країни. Знахідкою для розвідок були українські буржуазні націоналісти". І тоді з негайною підмогою прийшов Іван Кудря, один із організаторів совєтського підпілля. Він, в той час, член апарату Народного Комісаріяту внутрішніх справ, разом з іншими працівниками „державної безпеки", як пише Іван Кріпильчук, „знешкоджував фашистів, безпощадно ліквідував шпигунів". І, коли з відступом Червоної Армії, німецькі війська зайняли Київ, Іван Кудря залишився у місті під прізвищем Кондратюка, „перетворившись" на викладача української мови та літератури в середній школі. Проявивши справжній „талант" конспіратора, він разом із своїми товаришами старався проникнути в ряди українського підпілля і всілякими способами його винищувати, друкував листівки зі закликами, щоб населення не корилось окупантам та його „поплічникам", проводив ряд диверсійних актів, аж доки Гестапо не приловило його, і цілу групу не зліквідувало.

І хай сьогодні несеться... прослава імен тих, що колись винищували мільйони людей в ім'я „братерства, рівности і вольности", хай славляться імена тих незчисленних Кудрів, що ще й нині в різних країнах світу проникають п'ятою колоною поміж чесних, довірливих, але й наївних людей, хай і сьогодні в Україні фальшивим відгомоном лунає прослава імен тих злочинців, що ведуть на розстріл, катують мовчазною боязню, або замикають у психіятричні лікарні чесних правдолюбців, що вміють стояти за свої ідеали.

Але, колись, в історії людства згадуватимуть імена Кудрів і Валентинів Морозів; і першим видадуть вирок безчестя, коло других, як коло справді безсмертних героїв, зупиняться з пошаною; бо вони правду і добро для свого народу цінували вище, як власне добро і власне життя.

Лука Луців

БОГДАН КРАВЦІВ – ПОЕТ

4

Це присвята „Ладі моїй — усе ще під чужими зорями — на Різдво 1949 року".

В. Гаврилюк називає Б. Кравцева „глибоко біологічним поетом". Він пише, що біологічний ерос, як таємна сила буття, у багатій різноманітності поетичних перетворень, на нашу думку є філософським підтекстом поезії Богдана Кравцева".

Це твердження В. Гаврилюка можна б підтримати вінком сонетів, який був виданий 13 років пізніше — в 1962. У „Дзвениславі" 14-ий сонет кінчається так:

В гаїлиці тій вели дівчата миром
Про хлопця, що сподобався про вроду,
Зеліяну в любистку і в шальвії,

І нині він з'явився — Любомиром,
Тебе на міст калиновий виводить
У день весни, під образом Марії.

А 15-ий сонет має таку терцину:
Уквітне травень вже тобі тройзіллям,
Рясніє червень вроди урожаєм,
Весілля Твого радісним геканням.

❦

Шістдесят і сім сонетів на фолкльорні і мітологічні теми, між ними з української мітології і народної демонології та обрядовости, а також з історіософії (Гуляй-Поле, Ґонта, Орда, Чорнозем). Теми сонетів легко пізнати по епіграфах — мотто, які їх прикрашують. Ці епіграфи дають ключ до розуміння сонетів. 18 епігрфів взяті з творів письменників: Шевченко, Свідзінський, Слово о полку Ігореві, Зеров... Решта епіграфів — з пісень - веснянок, любовних замовлювань, весільних, купальних, русальних, сирітських і обжинкових пісень та з приказок.

Епіграфи мають увиразнити тему й ідею твору та створити потрібний настрій. Здається нам, що важко було б устійнити якийсь спільний знаменник під усі ці епіграфи, можливо, що автор не мав цього на думці, а шкода, бо тоді „Глосарій" був би для читача суцільніший тематично.

Пригляньмося кільком сонетам із повищих груп.

Сонет „Доля" має епіграф із Шевченка:

Ой по горі ромен цвіте,
Долиною козак іде
Та у журби питається:
Де та доля пишається?

Два тривірші сонету „Доля" звучать:

Збагнувши днів обмарливу безвихідь,
порвешся линути у світ далекий,
ламати круг, накреслений колись,

щоб завжди, знов вертатися у тихий,
в ласкавий край, де ластівки й лелеки,
де гаром криниці й серця взялись.

Перший тривірш протиставиться першому чотиривіршові, який звучить:

Ще у колисці над малим тобою
майне, окриє срібним тремтом крил
і огертом окреслить твій наділ
і радістю дарує і журбою.

А другий тривірш розв'язує це протиріччя, яке виникає між першою частиною сонету й другою, між двома чотиривіршами й першим тривіршем.

Наведемо в цілості сонет із історіософічного циклу „Гуляй - Поле". Він має епіграф із славного нашого „Слова о полку Ігореві":

Пізнати нам роковано й дано
людей татарських їдь, і горні ради,
і пашківських республік зрив, що ради

гаразду й миру кидав нас на дно.
Ще й нині бунту буряне вино
нам інколи і глузд і розум краде
і горкий прапор розколу і зради
викидує Оскілко чи Махно.

Та це мана лиш. В суджену годину
над розумом, понад розгнуздям черні
устане тінь Великого Богдана.

І повідь неприборкану й невпинну
Звитяжно в русла речені поверне,
Уговтає рука тверда неждано.

В сонетах Б. Кравцева, як бачимо і в „Гуляй - полі", зміст є відповідний формі", як писав Іван Франко, у відомім сонеті про сонети. Автор дбає і про зміст і форму своїх сонетів, олександрин та строф, що, як ми вже бачили, підкреслюють всі критики його поезій.

Богдан Бойчук звернув більшу увагу на форму сонетів в „Глосарії". Сонети Б. Кравцева, пише він, „зрівноважені, збалянсовані й ваговиті своєю вістю, дуже природні у сприйманні і мистецьки переконливі". Бойчук підкреслює, що в Кравцева „вишукані рими", і такі ж алітерації та „соковиті слова". Основна вартість Кравцевих сонетів в тому, пише рецензент, що поет те, що „часто в нашій традиції було інтелектуалізоване, а то й надумане, позоване — перетворює, надає йому повнокровного тіла нашої минулости".

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДИСИДЕНТИ В РОСІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тального терору та жорстокостей, мовляв, намагається тепер більше погрозами, обіцянками та провокаціями боротися з інакодумаючими.

У цьому дуже складному процесі КГБ почало свій протинаступ спочатку в Україні, де національний неспокій, серед інтелектуалів став проявлятися дуже сильно. КГБ переводило багато арештів та обшуків приватних мешкань, конфіскуючи різну літературу, зокрема все, що пов'язане з „Самоіздатом".

Арешт Петра Якіра переведено 21 червня 1972 р. як попередження, що влада вирішила боротися з усіма, хто пробує їй протиставитися. Багато хто вбачав в цих арештах знак повернення до сталінізму. Якір та інший „лідер" В. Красін після арешту пішли на співпрацю з КГБ; здавалося, що влада виграла бій, бо дисиденти нібито розгубилися. У цю дуже критичну хвилину, на арену виступили дві видатні особи — А. Сахаров та А. Солженіцин. Виступи їх торкалися не тільки проблем громадянина московської імперії, але загального відношення Заходу до Сходу у питаннях конкретної політики. Погляди та ідеї першого з них зазнали значних змін, коли рівняти його виступи в 1968, 1970 та 1971 рр., зокрема в 1973 році.

Автор пише, що раніш виступи Сахарова не мали успіху й він прийшов до радикальної зміни своїх поглядів, що совєтська система не має т. зв. ендемік (тубільних) характеристик соціялістичного суспільства та що необхідні фундаментальні зміни в підсовєтському житті, які зможуть прийти тільки як наслідок специфічної політики Заходу. Ці погляди він виявив у своєму інтерв'ю для шведського радіо та телевізії, а пізніше у посланні до американського Конгресу.

Ці виступи підкреслили необхідність для Заходу ставити певні принципіяльні вимоги до СССР у всіх домовленнях, зокрема на право свобідної еміграції. Виступи другого лідера опозиції А. Солженіцина були зосереджені на правах, які торкалися літературно - мистецької творчости та т. зв. детанту. Він це схарактеризував останньо, як новий Мюнхен, висуваючи тезу, що замість компромісів треба ставити вимоги відмови від насильства як в середині, так і назовні, щоб забезпечити права людини.

Автор приходить до цікавих висновків, що хоча КГБ та Кремль неначе зуміли розбити деякі групи опозиції, але „відсутність сталінського терору привела до того, що рух незадоволення є тепер дуже глибокий та різнородний і він приводить до щораз то нових суперечних урядові ідей і можливо приведе до ще більш дратуючих та навіть організованих опозицій для режиму..."

Дуже можливе є заключення, що „детант" зі всіма її недоліками та протиріччями підтримує рух незадоволених, свідченням цього є те, що появилися нові видання „Хроніки поточних подій", хоча совєтський уряд намагається цей рух придавити, поліпшуючи свої взаємини із Заходом, але публічна опінія Заходу є по боці незадоволених і жертв КГБ. Автор тут згадує також видання „Українського Вісника", який тепер немов би ліквідований, та „Хроніку Литовської Католицької Церкви".

У новіших писаннях підкреслюється все більше значення сподівань, що совєтська система не може бути змінена лише частинними реформами або більш точним додержанням совєтської легальности, але повною відмовою від ідеології, на якій тримається економічна та політична база імперії. Автор у кінці своєї статті робить певне резюме в чотирьох точках.

Найбільш цікавою є четверта точка, в якій автор говорить, що „наявність націоналістичного незадоволення творить добрий грунт поширення політичного руху в загальному. Згадана раніше ворожість різних етнічних груп до СССР дає „демократам" можливість поширити потенціяльну базу для масової піддержки. Немає жадних доказів, — твердить автор, — що націоналістичний сантимент слабне, якраз навпаки, він зростає повсюди.

Тут є признаки, що в пошуках нової стратегії і тактики, політично незадоволені (Росії) побачать потребу нав'язати їх взаємини з „демократичними ... націоналістами і балтійських країн, України або Центральної Азії та можливо витворити інтимні зв'язки".

У точці третій автор говорить про те, що інтелігенція буде змушена пов'язати також працю та активність у ділянці, яка їй покищо була сторонньою, себто шукати зв'язків із ширшими колами населення, звернути увагу на тих, які тепер мають найменшу платню — експлуатоване селянство, що терпить економічні недостачі у провізії, мешканеві проблеми та інші... Відчувається, що такі тенденції тепер уже існують.

Не можна у цих висновках бути цілком певним, але треба знати, що політичне незадоволення та дебати будуть продовжуватися, і тут знову автор говорить, що тільки повний розрив взаємин Заходу - Сходу може привести до стримання тих рухів, повернення історичного колеса назад. Він також висловлює думку, що „детант" є важливим, але якою ціною? Отже, ясно одне: вияв поглядів Сахарова, Медведєвих та багатьох інших є більш важливі, аніж сучасних офіційних чинників у СССР, бо з них говорить сумління народів.

Наприкінці цього нашого коментаря хочемо згадати про останній виступ автора цієї цікавої статті Абрагама Брумберга, лист до редакції Н.И. Тармсу, 24 червня, і його погляд на важливість Солженіцина, в якому він гостро критикує інших т.зв. совєтологів та подібних, які забирають часто голос, не маючи для того елементарних знань: більшість з них невігласи або гірше — апологети сучасної Москви та її режиму, які ніколи не старалися навіть поверхово пізнати історію Росії."

Хроніка Метрополітального Детройту

ОБРАЗОТВОРЧА ГАЛЕРІЯ

Дім, якого власником є Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Детройті, і який міститься під ч. 26655 при вулиці Раєн у Воррені, віддано до ужиткування місцевого Відділу Т-ва „Самопоміч". У суботу 26-го січня ц. р. у цьому домі відбулося відкриття галерії образотворчого мистецтва під назвою „ЕКО". Відкриваючи галерію, С. Щуровський висказав побажання, щоб вона розвинулася у поважну культурну інституцію.

Маестро Едвард Козак пригадав численній публиці історію мистецьких виставок у Детройті й доказував, що нам потрібна постійна образотворча галерія, що не виключає влаштування дальших мистецьких виставок, якими і надалі займатиметься Культурно- Громадський Клюб. Під цю пору в галерії є праці таких мистців: Р. Бараник, Б. Божемський, Я. Гніздовський, Л. Гуцуляк, Т. Венгринович, Е. Козак, Ю. Козак, Я. Козак, М. Кавка, М. Левицький, М. Мороз Ольга Остапяк, А. Слонська-Петришин і М. Черешньовський.

У приміщенні галерії відбуваються також курси кераміки, вишивання і писання писанок. Там же можна набути цінні речі, які надаються на уродини, ім'янини, тощо. Галерія діє під протекторатом Спілки Українських Мистців, вона відкрита в п'ятницю і суботу від год. 10-ої ранку до год. 8-ої увечері, в неділю від год. 10-ої до 2-ої по полудні, а веде її пані Ліда Колодчин. Телефон галерії 757-7690, а п-і Колодчин — 755-1575 і до неї можна звертатися за інформаціями.

ВШАНУВАННЯ 30-РІЧЧЯ СМЕРТИ О. ОЛЬЖИЧА

Заходами Окружної Управи ОДВУ і братніх організацій, в неділю, 2-го червня ц. р. у залі Українського Американського Осередку при вулиці Карпентер вшановано 30-річчя трагічної смерти Олега Кандиби-Ольжича. Хоча в ту неділю були Зелені Свята (молитви на гробах) і три пікніки, приявних на залі було кругло 200 осіб. Програму Свята відкрив інж. С. Білий, накресливши сильветку замученого нацистами О. Ольжича 10 червня 1944 р. в концентраційному таборі Заксенгавзен біля Берліну.

Святочну доповідь виголосив інж. М. Плавюк.

Олег Кандиба-Ольжич, син нашого славного поета О. Олеся, одідичив по батькові поетичну іскру Божу і палку любов до України. Але тоді як поезії О. Олеся характеризував настроєвий ліризм, поезії його сина О. Ольжича відзначалися мужнім героїзмом. Тому деякі критики називають Ольжичевий стиль монументальним. Писання поезії не могло заспокоїти О. Ольжича його поривів і почуття обов'язку супроти рідного краю, як не могла цього зробити і його наукова кар'єра, яку він започаткував як ученийархеолог. 22-річним юнаком вступає він в ряди ОУН, опісля віддає своє знання на розбудову Карпатської Держави, а під час Другої світової війни доручено йому перебрати на себе керівництво дуже відповідального і небезпечного крайового сектора Організації Українських Націоналістів. За його ініціятивою постає в Києві Українська Національна Рада. Нацисти, на взір большевиків, старалися знищити всякий прояв українського націоналізму і їх жертвою впало багато визначних членів ОУН, між ними і О. Кандиба-Ольжич. Але пам'ять про нього житиме завжди між нами і його ім'я вписане буде в історію нашого народу золотими літерами. „Велич не родиться з порожнечі, в боротьбі хай засвітить приклад любови" — сказав доповідач.

Співачка Христина Липецька під фортепіяновий акомпаньямент Олі Соловій відспівала три пісні: „Горить моє серце", слова Л. Українки, муз. А. Вілаша, „Жита", сл. О. Олеся, муз. Гнатишина і арію Одарки з опери „Утоплена".

Літературний монтаж, побудований на виїмках поезій Т. Шевченка, І. Франка, О. Олеся, М. Симоненка, О. Ольжича і інших, під назвою „Держава будується нині" виконала відома рецитаторка живого слова Рома Турянська з Чикаго. Так доповідача, як і виконавців мистецької частини програми приявні нагороджували оплесками.

СПІВАЧКА ХРИСТИНА ЛИПЕЦЬКА ЗБИРАЄ

Детройтська концертова оркестра під назвою „Детройт Консерт Бенд" тепер під дир. д-ра Леонарда Б. Смита, розпочала 27 червня ц. р. 29-ий сезон 1,250-им безплатним концертом на гарній естраді з оригінальною покрівлею на острові Бел. На запрошення дириґента вже третій сезон на деяких концертах виступає як солістка в супроводі оркестри меццосопрано Христина Липецька. В четвер дня 27 червня ц. р. вона виступила в другій частині концерту і відспівала по італійськи пісню „Стріде Ля Вампа" з опери „Іль Троваторе" Верді.

Публіка (концерти відбуваються надворі) була так захоплена її співом, що піднялася з місць, і стоячи оплескувала її та не дала зійти із сцени, аж після відспівання нею додатково двох пісень. Між публікою було всього сім українських душ. „Детройт Нюз" в оголошенні зазначив, що „меццо-сопрано Христина Липецька, яка співатиме на концертах, є українкою", а в програмі, між іншим, подано, що „вона є широко відома в Америці, як знаменита вокальна артистка".

ДАР ІНЖЕНЕРІВ МАЛЯТАМ

Чудова наша „Діброва". Не ціла година їзди до неї з Детройту. Безліч на ній шпилькових і листяних дерев. У літню спеку на пляжі мурашвисько людей, зокрема дітей. Одні прохолоджуються в озері, другі опалюються до сонця. У деяких шкіра з опалення аж чорна.

Одного тільки бракувало на „Діброві". Солідної гойдалки для дітей. І ось одному з інженерів прийшло на думку зробити малятам несподіванку. Колеги заакцептували його проєкт, порозумілися з Дирекцією „Діброви", закупили матеріял і охочі до праці інженери одного черневого дня недалеко спортового грища вкопали глибоко в землю вісім сильних рур і пов'язали їх поперечкою з готовими залізними колішатками, а іншого дня, під час свого пікніку, причепили до колішаток ланцюги з сидженнями і чотироособова гойдалка на втіху малятам — готова до ужитку. Якось так склалося, що перша на цій гойдалці почала гойдатися трирічна донечка інженера, який займався інсталяцією і по усуненні драбини, хоча зморений працею, не щадив часу і на її прохання підгойдував її можливо якнайвище. Хтось зажадав би за матеріял і інсталяцію такої гойдалки яких 600 дол., а інженери заплатили тільки за матеріял і самі її заінсталювали. Такі то помислові і доброчинні Детройтські інженери. Варта їх іншим наслідувати.

Може кредитівка „Самопоміч", наші лікарі, чи якась заможніша організація піде слідами інженерів і уфундує „Діброві" щось корисного. Придалися б дитячі іграшкові приладдя біля гойдалки, нова сітківка, краща відбиванкова площа, тощо. Зробім „Діброву" ще принаднішою. Вона ж наш спільний відпочинковий скарб.

БЕНКЕТ ДИВІЗІЙНИКІВ

Крайова Управа і місцева Станиця І УД УНА, яку тепер очолює М. Трешневський, працюють над підготовою бенкету, який відбудеться у суботу дня 31 серпня ц. р. в румунській залі при 9-ій Милі в Савтфілд. Бенкет присвячений 60-літтю УСС-ів і 30-літтю бою дивізійників під Бродами. Всіх 8-ох, які проживають у Детройті усусусів, запрошено до участи в бенкеті, під час якого відбудеться відповідна церемонія для їх вшанування. У неділю 1-го вересня на українській католицькій оселі біля Понтіяку відбудеться дивізійний пікнік.

Франц Липецький

„Вече" продовжує виходити

Тижневик „Українське Слово" в Парижу р 21-го липня ц. р. інформує, що самвидавний журнал т.зв. „російської національної думки" „Вече", згідно з повідомленням самвидавних документів, продовжує і дальше виходити. Як відомо, довкола цього самвидавного журналу, який виходить майже леґально і не зустрічається з надто великими труднощами з боку совєтського режиму — згуртувалися т.зв. російські „патріотичні" кола, своєю настановою великою мірою наближені до НТС (Народно Трудовий Союз), отже насправді російські шовіністи, які мріють про затримання імперії і уважають українців та білорусів „тоже русскими", не борються за демократизацію а, навпаки, вважають, що система совєтської влади великою мірою для росіян відповідає і її слід підтримати. Безумовно, усі ці погляди випливають зі страху за долю майбутньої „великої Росії". Осіпов, наприклад, в одній зі своїх статтей поміщених в шостому числі „Веча" заявив, що він хоч і є „лібералом", всетаки вважає, що „Росія" повинна в сучасних кордонах залишитися. На його думку добре, що від Росії відпала Польща та Фінляндія, вони мовляв, духово не „зрослися" з російським способом мислення і життя. Проте, він свято переконаний, що Росія в сучасних межах повинна залишитися, бо, поперше, українці та білоруси не „інородці", по-друге, на його думку, навіть такі народи, як прибалтійські — набрали за час панування Росії „русского духу".

Проте, з Осіповим, який був головним редактором „Веча" сталася якась таємна історія. Його, згідно з повідомленням останнього, тобто десятого числа „Веча" осунули з редакції 2-го березня 1974 р. „за моральний розклад і інтриґанство". В чому ці його моральні недоліки полягали — невідомо.

У всякому разі, відповідальним редактором після осунення Осіпова станув Іван Овчинніков, нар. 1929 р., який відбув у політтаборах десять років, а тепер живе і працює в Олександрові, Владимірської области.

Як повідомляє редакція, програма „Веча" залишається і надалі цією самою, отже шовіністично-російською. У всякому разі в статті Скуратова, поміщеній в 10-му числі „Веча", пов'язаній з полемікою між Солженіциним і Сахаровим, „Вече" стає по боці Солженіцина, тобто обороняє його тези, поміщені в „Листі до вождів Совєтського Союзу".

Справа усунення Осіпова з редакції „Веча" пов'язана мабуть, зі справою каґебівського влому до мешкання приятельки Солженіцина Н. Снесарєвої, що відбувся в квітні 1974 р. В одному з листів, опублікованому в самвидаві. Осіпов каже, що КГБ провокаційно підшилося під його ім'я, визвало її на зустріч з ним і в тому часі перевело в її мешканні розшук, забравши усі матеріяли, пов'язані з особою Солженіцина. В згаданому листі Осіпов протестує проти того, що для нападу на кватиру Снесарової використано його ім'я. Але можливо закінчує свою інформацію газета — інші члени редакції все таки підозрівають його у якісь пов'язаності з КГБ.

НА ОСЕЛІ СУМА КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ

Елленвіл. — Заряд Оселі Спілки Української Молоді Америки інформує, що в суботу 27-го липня ц. р. у новій світлиці на Оселі СУМА в Елленвілі відбудеться концерт української музики. В програмі беруть участь: Марта Кокольська-Мусійчук — сопрано, Володимир Тисовський — бас, д-р І. Соневицький — фортепіян. Програмою проводитиме артистка Іванна Кононів. Після концерту відбудеться забава з танцями під звуки оркестри „Темпо".

В неділю 4-го серпня о год. 2:30 по полудні тут відбудуться футбольні змагання за чашу українських спортових ігрищ 1973 - 1974 між дружинами копаного м'яча „Чорноморської Січі" Нюарк і „Крилатих" СУМА Йонкерс.

Почаївський манастир має служити атеїстичній пропаґанді

Київ — Обговорюючи потребу нового приміщення для обласного музею в Тернополі Н. Шевцова в газеті „Культура і Життя", з 14-го липня ц.р., що є органом міністерства культури УССР, знову видвигнула справу Почаївського манастиря, „церковників" і справу культу. Звернувши увагу на занепад музейництва в Тернопільській області і висловивши догану тернопільцям, що не беруть собі прикладу з сусідніх областей — Львівської і Івано-Франківської, Н. Шевцова пише про атеїстичне музейництво, отверджуючи таке: „Велике занепокоєння викликає і стан у Почаївському філіялі обласного музею... Обмежена в ньому кількість застарілих експонатів, непродумана і несучасно побудована експозиція, що не має цілеспрямованого атеїстичного характеру ... Відсутність кваліфікованих лекторів у Почаївському Філіялі приводить до того, що ролю екскурсоводів беруть на себе ченці місцевого манастиря, задовольняючи так попит туристів. І музейні працівники замість того, щоб розумно використовувати цей інтерес і спрямовувати його в потрібне русло, зробили уступку релігійникам. Звісно, яким може бути ідейне спрямування екскурсії, якщо її проводять служителі культу."

Н. Шевцова пропонує „по новому проводити масово - лекційну пропаґандистську роботу". В кінці авторка обурюється на керівників Тернопільської області за те, що в самому тернополі „спостерігається деяка активність церковників і певна кількість релігійних відправлень". Це, каже Шевцова, свідчить, що „тут була у свій час випущена з поля зору важлива ланка ідейно-виховної роботи".

---

13 липня 1974 року о 2-ій год. ночі відійшла у вічність наша дорога й незабутня Матуся, Бабуня, Сестра й Тіточка

ЮЛІЯ МИХАЙЛІВНА ЛЕВИЦЬКА

проживши 74 роки

Тіло її спочиває на Байковім кладовищі в рідному Києві. Рідні, друзі й знайомі! Помоліться за її душу.

Горем прибиті:

Галина Черінь, дочка, з чоловіком Степаном
Віра Міщенко, внучка, з чоловіком Василем
Сестра Зіна в Україні
Борис Грибінський з родиною, племінник.

Матусю рідна! З вічної заслони
Ти нам зійдеш зорею для розмов,
І перейде всі межі і кордони
Твоя свята, негаснуча любов.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього Творця відійшов у вічність 26-го квітня 1974-го р. на 58-м р. життя наш найдорожчий Чоловік, Батько, Дідо, Брат і Вуйко.

Сл. п. МИРОСЛАВ КЛИМКОВИЧ

Оцим складаємо нашу подяку всім, хто будьчим допомагав, співчував і переживав з нами в часі важкої хвороби, побуту Покійного в лікарні та відпровадження Його на вічний спочинок. Щиро дякуємо шановному лікареві д-рові Орестові Яхторовичеві за дбайливу-солідну лікарську опіку. Складаємо сердечну подяку Всечесним отцям: о. П. Леськову і о. Я. Свищукові за відвідування та духовну опіку під час недуги; рівночасно рідним, зокрема сестрі Олі, Приятелям і Знайомим за відвідування та слова розради в часі побуту Покійного у шпиталі.

Глибоко вдячні Преосвященному Владиці Ярославові Ґаброві за Службу Божу та співчуття. Сердечно дякуємо отцям: крилошанинові і пароховi П. Леськову, Я. Свищукові, В. Білинському, М. Олешкові, Т. Глешові та вже Покійному крилошанинові Ю. Менцінському за відправлення панахид, парастасу і Богослужб та відпровадження нашого незабутнього Покійного на місце вічного спочинку.

Дякуємо Друзям Покійного за несення домовини. Щиро дякуємо організації Пласт за увагу для Покійного та віддання останньої пошани почесною стійкою пластунів. Д-р І. Лисейкові за прощальне слово і відзначення Мирослава за Його визначну працю для Пластової організації почесним відзначенням Пластової лелії.

Сердечно вдячні Католицькій Акції Пань при кат. Св. Миколая, молитва-вервицю.

Дуже щиро дякуємо хорові Славута, диригентові професорові Юрієві Яримовичеві та всім співакам за відспівання панахиди.

Дякуємо п. Іванкові і всім півцям, які своїм гарним співом прикрасили похоронні Богослужіння.

Дякуємо похоронному заведенню Музика і Син.

Дякуємо за пожертви на:

Служби Божі, пл. каплицю і видання, Юний хор Верховина, та Комітет Оборони В. Мороза

Все вдячні всім нашим Приятелям за вияви співчуття, поміч, пораду, квіти, вінки та участь в похороні.

Зокрема дякуємо всій нашій дорогій Рідні за приїзд і вияви любови і розради, Родинам:

Рудих, Джулинських, Савчуків, Стефанюків, Катастих, Мацуків та всім Рідним в Україні, Канаді і Каліфорнії.

Хай Вседобрий Господь винагородить всіх стократно Своєю щедрою десницею.

А Найдорожчого нашого Чоловіка, Батька і Дідуся прийме там, де немає ні журби, ні болю, а життя безконечне...

Емма Климкович — дружина
Марта — дочка
Любомир і Тарас — сини з родинами і внуки

ЛІТНІЙ ТЕАТР

під керівництвом

Володимира Шашаровського

Театральний сезон 1974/II

ВАЙЛДВУД КРЕСТ, Н. Дж. — Заля КРЕСТ ПІР
(морське побережжя, кінець вул. Крокус)

ПРОГРАМИ:

„ІЗ РІДНИХ СТОРІН" — 28-го ЛИПНЯ і 18-го СЕРПНЯ

„ЗНОВУ МИ З ВАМИ" — 4-го СЕРПНЯ

„ГЕТЬ ТУРБОТИ" — 11-го СЕРПНЯ

Веселі сценки-ескізи, діялоги, монологи забарвлені гумором-сатирою, виступ вокальних ансамблів, у репертуарі яких — народні, жартівливі і пісні легкої танкової музики, бандуристи та танцювальні ансамблі в своїх повних складах.

У програмах беруть участь: Галина Андреадіс, Валя Калин, Іванна Кононів, Іванна Климовська (Язичинська), Марія Лисяк, Юлія Шашаровська, Степан Магмет, Богдан Чаплинський, Володимир Шашаровський, Роман Швед, бандуристи — Роман Левицький і Володимир Юркевич, жіночий квартет „Калина", танцювальний ансамблі „Верховинці" під кер. Олега Гензя, „Волошки" під кер. Зої Граур-Корсунь і інші.

Адміністрація: ЯРОСЛАВ КЛИМОВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА КАТЕДРА СВ. ВОЛОДИМИРА
в Ню Йорку 160 Захід 82-га вул.

Цим запрошує всіх Вас прибути на

ХРАМОВЕ СВЯТО ВОЛОДИМИРА

яке відбудеться в неділю 28-го липня в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Святкування почнеться вечірнею в суботу о 6-ій год. веч. в каплиці св. Володимира також

В НЕДІЛЮ 28-го ЛИПНЯ о год. 10:30 рано буде Архиерейська Служба Божа, яку відправить в асисті Духовенства голова Катедри Високопреосвященніший Архиєпископ Марко, якому в цей день сповняється 55 років пастирського служіння.

Службу Божу співатимуть протодиякон о. Михайло Ольховий і катедральний хор в повному складі під управою проф. Василя Завітневича.

По Службі Божій — ВОДОСВЯТНИЙ МОЛЕБЕНЬ коло ставка
По відправах Святочний обід під управою Сестрицтва, розваги, музика, забави до пізнього вечора.

Автобус — 8:30 коло церкви і 8:45 на Другій евеню і 10 вулиці.

Всіх запрошують

Настоятель
Рада тростів
Братство і Сестрицтво

Ділимося сумною вісткою з Родиною та Знайомими, що в неділю 14 липня 1974, помер по довгій і тяжкій недузі наш Найдорожчий Муж, Батько і Зять

Бл. п. МИХАЙЛО ПЕННИЙ

Похоронений на цвинтарі св. Лаврентія в Ню Гейвен

Тяжким горем прибиті:

[illegible] — Наталія
[illegible] — Люба і Віра
[illegible] — Малинів

Вічна Йому Пам'ять!

Подаємо до відома, що в неділю 4-го серпня 1974 р. о год. 11-ій рано на Українському православному цвинтарі св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на могилі

Бл. п. ТЕТЯНИ та ЯКОВА СТРУК

Просимо Друзів та Знайомих спільно з нами помолитися за спокій душ їх.

Галина Стефів — дочка
Олександр Струк — син
з родинами

Богдан Кравців — поет

(Закінчення зі стор. 2-ої)

За найкращий сонет уважає Бойчук „Праосінь", в якому звукова інструментація втримується на короні „зелен", що десять разів повторюється в цьому сонеті. Сонет цей має епіграф із Зерова: „Як ніжна праосінь ти йдеш моїми снами".

І зелен - зілля й зеленяві клени
і прозелень примхлива, наче мить.
Дитячі очі й зорі день зелений
прозорим зеленцем обзеленить.
Промають маєм дні зеленкуваті,
нестиглих ягід спраглі і вина —
і молодість нестримна й захватна
порветься зазелень барвінок рвати.
Та сплинуть з плес вінки зелені рути,
любов гарячим процвіте жар зіллям
і в глеках літошніх достигне вмить
данням терпкавим призелень отрути.
То праосінь, кмітлива ворожиля,
зелінкою нам зорі й зію затьмить.

Б. Бойчук кінчає свою рецензію так: „Глосарій написаний 1949 року. Витримав він чверть - столітній іспит часу; витримав теж іспит відстані між поколіннями (про що свідчить хоч би ця рецензія), — а це говорить про його мистецьку справжність".

В. Гаврилюк гадає, що „Глосарій" побуджує „до теоретизування", і він теоретизує, ставить проблеми, не розв'язуючи їх. Називає Кравцева „модерністом", хоч першими модерністами були в нас члени „Молодої Музи", а тепер „модерністами" вважають себе ті, які пишуть так, що їх ніхто не розуміє. На думку рецензента уважливіший читач „з'ясовує собі цікаву оригінальну й доволі ускладнену концепцію поетичної творчости Б. Кравцева", і каже, що це була б „вдячна тема для українознавця..."

Гаврилюк уважає „Глосарій" за „справжнє літературне досягнення не тільки його автора, поета видатної літературної культури, але й досягнення української поезії взагалі". Рецензент вірно підкреслює, що Кравцеву „чужа імпровізованість"... і що „творче виробництво в нього надихане якимсь майже культовим жрецтвом". Гадаємо, що Гаврилюк вживає гіперболи, коли пише, що „з появою „Глосарія" значно трудніше писати поезії українською мовою". Дійсні поети, коли дивитися по спортовому, повинні змагатися за здобуття кращого місця...

В. Гаврилюк так захопився „Глосарієм", що, хвалячи графічне оформлення Якова Гніздовського (1949 рік!), думає, що „баатший видавничий „комфорт" значно підсилив би вийнятковість цього клейноду сучасної української поезії". Можна сумніватися в тому, чи люксусовість книжки збільшує її важливість, але, коли говоримо про видання, то можна б порадити ювілятові — Богданові Кравцеву, щоб подбав про збірне видання своїх поезій. Гадаю, що всі вони вмістилися б в одній більшій книжці. Видані збірки на рідних землях і в Німеччині тепер майже пропащі. Виданням такого збірного видання — не словом, а ділом, відзначилося б подвійний ювілей Богдана Кравцева — поета.

Чи знайдеться видавець на таке культурне видання?

(Кінець)

Віцепрезидент Форд має найкращі вигляди здобути номінацію на президента в 1976 р.

Принстон, Н. Дж. — Опитування, переведене Інститутом Галлупа, виявило, що віцепрезидент Джералд Форд має найкращі вигляди здобути номінацію Республіканської партії на пост президента ЗСА. За віцепрезидентом Фордом заявилося 27 відсотків із запитаних членів Республіканської партії, а каліфорнійський губернатор Роналд Ріген і сенатор Беррі Голдвотер із Арізони одержали по 16 відсотків голосів. За колишнім нюйоркським губернатором Нелсоном Рокефеллером заявилося 12 відсотків опитуваних.

Сенатор Говард Бейкер із Теннесі та колишній секретар скарбу Джон Коннеллі одержали по 5 відсотків, а ще менше голосів дістали сенатор Чарлз Персі з Ілліной, колишній генеральний прокуратор Еллiот Річардсон, сенатор Джеймс Баклі з Ню Йорку, сенатор Марк Гетфілд з Орегону та сенатор Едвард Брук із Массачусетс. Як відомо, віцепрезидент Форд кілька разів заявляв, що в 1976-му році не думає кандидувати на пост президента, але коментатори сподіваються, що з огляду на його зростаючу популярність, він таки прийняв би номінацію Республіканської партії.

Помер колишній сенатор Вейн Морс

Портленд, Орегон. — У понеділок, 22-го липня, тут помер на 73-му році життя колишній демократичний сенатор із Орегону Вейн Морс, один із чільних критиків американського заангажування у В'єтнамській війні. Морс, який служив в Сенаті протягом 24 років, цього року старався відзискати цей пост, бо в 1968-му році програв вибори проти республіканського кандидата Роберта Пеквуда. Два місяці тому Морс виграв правибори Демократичної партії і вже був розпочав широкозакроєну кампанію проти того самого сенатора Пеквуда, коли його постигла смерть.

Роберт Морс був ліберальних політичних переконань і часто критикував не тільки таких республіканських президентів, як Двайт Айзенгавер і Ричард Ніксон, а також критикував деякі аспекти політики таких демократичних президентів, як Франклин Д. Рузвельт, Геррі Труман і Линдон Джонсон.

ВАШІ ЗАОЩАДЖЕННЯ
ПРИНОСЯТЬ ДИВІДЕНДИ РІЧНИЙ ДОХІД!

5.61% на 5.5% ЧЛЕНСЬКИХ КНИЖЕЧКАХ

6.14% на 6% ОДНОРІЧНИХ ЦЕРТИФІКАТАХ

6.88% на 6.5% ДВОРІЧНИХ ЦЕРТИФІКАТАХ,

якщо не вибираєте чвертьрічної дивіденди.

ПОЗИЧКИ ДО СПЛАТИ В ДОГІДНИХ РАТАХ І НА НИЗЬКІ ВІДСОТКИ.

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ" В НЮ ЙОРКУ
Банкові години:
вів.-чет. 10-3, п'ят. 10-8 і 5-8, суб. 10-3
SELF RELIANCE (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 473-7310

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 29-го ЛИПНЯ до 10-го СЕРПНЯ „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації ПЕРЕД ТІЄЮ ДВОТИЖНЕВОЮ ПЕРЕРВОЮ.

ВАКАЦІЙНИКИ
Вайлдвуду і Вайлдвуд Крест!
СПРАВЖНІ УКРАЇНСЬКІ ВАРЕНИКИ
РІЗНОГО РОДА
можна купити в
TAYLOR MARKET
при 6111 New Jersey Ave., Wildwood Crest, N. J.

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу
в Кетскільських горах
біля міста
КЕРГОНКСОН, Н. Й.

П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛИПНЯ 1974 р.
ЗАБАВА при звуках оркестри „СОЮЗІВКИ" Співає Ю. БОРБИЧ
СУБОТА, 27-го ЛИПНЯ 1974 р.
Ревія: „НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ" — виконують АНСАМБЛІ СОЮЗІВКИ
ЗАБАВА при звуках оркестри „СОЮЗІВКИ" під дир. В. ДОБУЩАКА, співає О. БОРБИЧ
НЕДІЛЯ, 28-го ЛИПНЯ 1974 Р.
Мистецька виставка ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
О год. 8:00 Літературний Вечір І. КЕРНИЦЬКОГО-ІКЕРА — з нагоди появи його книжки „Будні і неділя"
В рамцях програми виступить артист-маляр Е. КОЗАК-ЕКО та мистецькі ансамблі СОЮЗІВКИ.
СУБОТА, 3-го СЕРПНЯ 1974 р.
Танцювальний Ансамбль „МОЛОДЬ УКРАЇНИ" — Пітсбург.
ЗАБАВА при звуках оркестри „ТЕМПО" під дир. І. КОВАЛЯ.
НЕДІЛЯ, 4-го серпня 1974 р. (вечором)
„Запорожець за Дунаєм" комічна опера у виконанні ОПЕРНОГО АНСАМБЛЮ під кер. Л. РЕЙНАРОВИЧА.
СУБОТА, 10-го СЕРПНЯ 1974 р.
АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ — бас-баритон. Метрополітальна Опера Ню Йорк.
ЗАБАВА при звуках оркестри „РУШНИЧОК"
НЕДІЛЯ, 11-го СЕРПНЯ 1974 р.
Вистава образів Е. КОЗАКА і синів ЮРІЯ і ЯРЕМИ
Вечором — ЕКО-„Гриць Зазуля" та виступ відомих гумористів І. КЕРНИЦЬКОГО ІКЕРА та М. ПОНЕДІЛКА.
10-го і 11-го СЕРПНЯ 1974 р.
ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР подвійних гор.
СУБОТА, 17-го СЕРПНЯ 1974 р.
МАРІЯ ЛИСОГІР — сопрано Ню Йоркської Опери.
АДРІЯН БРИТАН — скрипка.
ЗАБАВА при звуках оркестри „АМОР" під кер. М. РОМАНЕНКА.
НЕДІЛЯ, 18-го СЕРПНЯ 1974 р.
„ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" — Програма заходами СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — Округа НЮ ЙОРК.

ВЕЛИКА ХОЛОДЖЕНА ЗАЛЯ „ВЕСЕЛКИ"

Телефон Союзівки — (914) 626-5641

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Avenue, New York City
Tel.: (212) 475-7430
ВИСИЛАЄ ПАЧКИ З ОДЯГОМ І ХАРЧАМИ В УКРАЇНУ І ДО СССР. Маємо на складі все потрібне до висилки. Посилаємо також РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ, АВТА, МОТОЦИКЛІ, ХОЛОДИЛЬНИКИ І ТЕЛЕВІЗОРИ. Урядові години: від понед. до п'ятниці 8:30-6:00 в., в суб. 8:30-5:00 в.

В неділі в липні і серпні буде ЗАКРИТО.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel. 477-6400

В Кетскільських горах, 5 миль від Ellenville, над озером Ulster Heights Lake, в українській дільниці, продаю
ДІМ І ЗЕМЛЮ
для забудування.
Тел. (914) 647-6898
від 9-ої ранку до 10-ої веч.

GLEN SPEY AREA
COUNTRY & LAKE PROPERTIES
Call: Gibson McKean
DAVIS R. CHANT
REALTORS
BARRYVILLE, N.Y.
(914) 956-3426

Rego Park, N.Y.
9 кімн., наріж. мур., 4-бл. до E або F сабвею, гараж.
Тільки $65,000.
JANCEWYCZ-LEPCAN REALTORS
(212) 849-5099
Телеф. в Еленвіли —
(914) 647-6951

59 АКР. ФАРМА
з 7 кімн. домом і стодолою, 65% чистої землі, перепливає 2 потоки, 1200 ft. фронту від Country Rd. Околиця Еленвіл.
Тел. по 6 веч. (914) 647-6964
або писати — Sol Cohen
6 Ira St., Ellenville, N.Y. 12428

FOR SALE

ELDRED, N. Y. AREA
3 акр парцеля з будинком, право до озера $14,000.
Доми на цілий рік від $22,000 вгору 1 — 1 000 акрові парцелі.
JANITH B. VOGT, REALTOR
RT # 55, Eldred, N. Y. 12732
914-9568177

Funeral Directors

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
2363 Boston Rd.
NEW YORK, N.Y. 10469
Tel.: 863-2475
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує елястуванням похоронів в капличках, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
Clifton, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz —
J. J. McNerney
Funeral Directors.
Chapels available through out the Metropolitan Area.

Help Wanted Female

R.N.'S - AND - L.P.N.'S PARAMEDIC WITH - CAR NAME -- OWN -- HOURS PART-TIME
(215) 879-6700.

ДО ВИНАЙМУ

ПОМЕШКАННЯ ДО ВИНАЙМУ
5 кімнат до винайму 214 Hope Ave. Passic, N. J. коло Української Централі, прошу зголошуватися телефонічно.
Тел. 478-1419

Male and Female

SALES
JOHN WANAMAKER KING OF PRUSSIA PA. STORE
Creative person to sell & instruct in embroidery, crocheting, knitting. Good salary & benefits. Discount on purchases. Apply in person 2nd level. Personel office or call (215) 265-5100, ext. 207. Equal Opportunity Employer.

HOUSEKEPERS'S ASS'T
for modern motel. Salary plus lunch, 5 days. Apply in person, George Washington Motor Lodge, Plymouth Meeting, Pa.

Help Wanted Male

PRINTER
WHY COMMUTE TO NEW YORK. EXPERIENCED: Combination camera, stripper, platemaker needed for night shift at modern N.J. printing co. Also combination binderyman-woman needed for night shift cutting and folding machine. Call Mr. McCorrison, (201) 756-4814. Equal opportunity employer.

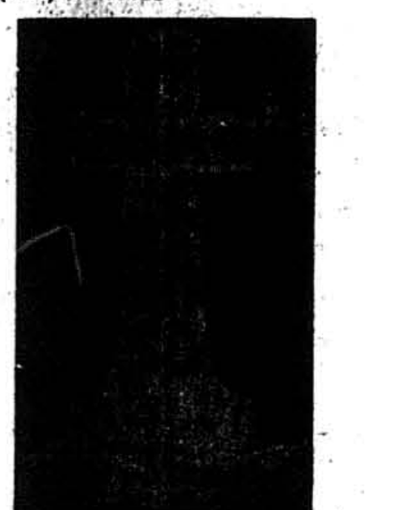
МАШИНІСТ
TOOL MAKERS
PONCE, PUERTO RICO
Якщо Ви маєте великий досвід в загальній машинерії, або роблення приладдя і заробляєте $ 4.00 - $ 6.00 на годину, а вартує дещо більше ми заплатимо Вам більше, як Ви заробляєте тепер.
WALTER GREMLIN CO.
Call P. J. Ratte now
Person to Person Collect
612-788-9111

Crew - Leader —
Crew-Person —
Cleaning Ducts and Kitchen Exhaust System.
(215) 542-8060

MOLDERS
Aluminum foundry needs experienced jolt and squeeze molders. Good starting wages. Plus incentive bonus. Grinders also wanted. Call for interview.
(201) 241-9177

UNDERPRESSERS.
Knit goods experience only. Apply Barringer Knitting Mills 4700 Wissahickon Ave Philadelphia, Pa.
VI 9-2000 ex. 55
GEORGE GRANATO

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence)
або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник Ю. БЕЗСОНІВ
- Авторизовані репрезентанти, виконавців гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села", у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника)
Mailing Address:
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880
Displays:
127 Main Street, So, Bound Brook, N.J. 08880

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ
в днях 30-го, 31-го серпня та 1 і 2-го вересня 1974 року

на кортах „СОЮЗІВКИ"
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ
за індивідуальні першості
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1974
І ЗА ЧАШІ
УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ", „СВОБОДИ", „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" і п-ні М. ДУШНИК
в поодинокій грі:
ЖІНОК - ЧОЛОВІКІВ - МОЛ. - СЕНЬЙОРІВ (35-44) - СЕНЬЙОРІВ (45 і 55 р.) ЮНАЧОК-ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по $3.00 (юначки і юнаки) і по $5.00 (всі інші) приймає:
Bohdan Rak
43-21 49th Street
Long Island City, N. Y. 11104
до 24-го серпня 1974 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться на засіданні Комісії на передодні змагань.

Збірка змагунів у групі чоловіків до елімінацій в п'ятницю, 30-го серпня у „Веселці", о год. 12 полудня, точно. Тенісисти, які не зголосяться до визначених гор до год. 12 полудня, будуть здискваліфіковані.

Змагуни групи чоловіків, виелімінувані в прелімінарній рунді, можуть змагатись в„ турнірі переможених".

на басейні „СОЮЗІВКИ"
СУБОТА, 31-го СЕРПНЯ 1974 р.
ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у дружиновому точкуванні та за медалі УНСОЮЗУ
у слідуючих конкуренціях:
Хлопці (8-10 р.) — 25 м довільним
Хлопці (11-12) — 25 м довільним
Юнаки (13-14) — 50 м. довільним і 50 м грудним
Юнаки (15-17) — 50 м. довільним
50 м грудним
100 м змінним
Чоловіки — 100 м довільним
100 м грудним
4 x 50 м гінці — довільним
4 x 50 м гінці — змінним
Дівчата (8-10) — 25 м довільним
Дівчата (11-12) 25 м довільним
Юначки (13-14) 50 м довільним
Юначки (15-17) 50 м довільним і 50 м грудним
Жінки — 50 м довільним і 50 м грудним
4 x 25 м гінці довільним

Зголошення до змагань, подаючи прізвище, вік і конкуренцію (окрім гінців), слати до середи 29 серпня на адресу:
Mr. J. D. Rubel, 211-05 29th Ave, Bayside, N.Y. 11360 Tel. (212) BA 4-2170.

Додаткові зголошення приймається в суботу, 31-го серпня від год. 9:30 рано над басейном Союзівки.
Початок змагань — субота, 31-го серпня 1974 р. 11-та год. рано, фінали по полудні того самого дня.
Вписове $1.00 від особи.
Змагуни (-ки) можуть брати участь в одній віковій групі (окрім гінців).

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.
Спортові Т-ва виготовлять прапорці у красках свого Т-ва у виді прямокутника (2 x 3 стопи) і передадуть їх проводові змагань.
Ці тенісові і плавацькі змагання присвячені
50-літтю С. Т. „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж.

Змагуни (-ки) подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці" на час змагань:
"SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate, Kerhonkson, N.Y. 12446
Тел.: (914) 626-5641

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК
ПРОСИМО ВИТЯТИ ТА ВИСЛАТИ РАЗОМ З ВІДПОВІДНОЮ ОПЛАТОЮ
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище: ____
2. Адреса (по-англійськи): ____
3. Телефон: ____
4. Дата народження ____
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь: ____
6. Клюбова приналежність: ____

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club

7155 ТАРЗАН Браконьєри погрожують

Діти, жадного звуку з вас, бо жалуватимете!
То ти жалуватимеш, бо мій тато і Тарзан виратують нас і зловлять тебе!
Ха, ха, ха! Ти жартуєш, дитино! Вони не посміють прийти сюди!...
Вони мусять бути оце там — живі чи мертві! Будьте готові на все! Ходім!